

ETA i Garzón dificulten la renovació d'HB

Herri Batasuna té els dies comptats com a partit polític. Després de 23 anys de vida, la coalició independentista basca desapareixerà per donar pas a una nova formació més plural i més forta.

El Procés Batasuna ha reproduït l'etern debat de l'esquerra abertzale entre els partidaris d'ETA i els que creuen que les accions violentes obstaculitzen la construcció nacional.

L' independentisme basc debat des de fa mesos, en el marc del Procés Batasuna, com ha de ser la nova organització que, per primera vegada, s'implantarà a tot Euskal Herria sota unes mateixes sigles. Les organitzacions que formen l'anomenat Moviment d'Alliberament Nacional Basc (MANB) estan d'obres internes. Volen construir-se sobre uns fonaments més forts i cohesionats i practicar amb l'exemple: si defensen l'existència d'una nació basca a banda i banda dels Pirineus, no poden continuar funcionant com a partits i grups que respecten les fronteres espanyoles i franceses mantenint la divisió d'Euskal Herria.

És per això que, com a primer pas, l'esquerra abertzale s'ha immers en un procés de fusions. Els primers a obrir el camí van ser els joves de Jarrai i els seus homòlegs al País Basc del nord, Gazte-riak. Les dues organitzacions es van unir el 22 d'abril de l'any passat, en una de sola, sota el nom d'Haika.

Els següents han estat els familiars dels presos bascos. Les associacions Senideak, amb implantació als territoris del sud, i la del nord, Gureak, es van fusionar el passat 20 de febrer en un acte celebrat a Sant Sebastià. D'aquesta manera, Senideak-Gureak, que agrupa 1.800 familiars de presos d'ETA, treballaran conjuntament "per fer front a l'estratègia penitenciària cada cop més perversa i brutal dels governs espanyol i francès", segons els seus responsables.

I ara toca el torn a Herri Batasuna, la referència política per a milers d'abertzales des de fa 23 anys, que haurà de penjar definitivament les seves sigles per adaptar-se als nous temps i a les noves estratègies de l'independentisme basc.

La plataforma abertzale va néixer l'any 1978 a la població navarresa d'Altsasua, fruit de la suma de partits rupturistes i contraris a l'Estatut de Gernika, com HASI, ANV, ESA i altres. Va ser la resposta d'aquest món a la transició espanyola projectada pels partits constitucionalistes. La idea de la formació d'Herri Batasuna, crear un instrument polític i unitari per als bascos independentistes, va sorgir d'Argala, l'històric ideòleg i militant d'ETA. Una idea que després van convertir en realitat i li van donar forma els que serien els fundadors d'HB, Santi Brouard, assassinat posteriorment pels GAL, i Jon Idigoras, el qual durant anys va ser el centre dels atacs, la bèstia negra, de la premsa espanyola, convertit en màxim representant de la coalició abertzale durant l'etapa més dura dels atemptats d'ETA.

Però això ja forma part de la història d'Euskadi, i ara el Procés Batasuna ("unitat") mira cap al futur. Unes dues-centes persones de tots els àmbits polítics, socials i culturals d'Euskal Herria, entre ells dirigents de la mateixa HB, com Arnaldo Otegi, presentaven el juny passat, a Pamplona, el "Manifest Batasuna". Un document que, sota el títol "Construïm la unitat de l'esquerra d'Euskal Herria", estableix que "l'esgotament dels marcs institucionals que divideixen el poble basc en diverses estructures administratives exigeix un nou escenari de democràcia. Un repte històric que passa per la ruptura dels estats que ens oprimeixen, caminant amb fermesa cap a la construcció nacional i la transformació social d'Euskal Herria, perquè hem decidit posar les bases de la nostra identitat de futur des d'ara mateix, construint la gran casa de la independència

Arnaldo Otegi (dalt), actual portaveu d'HB, ha estat assenyalat per Garzón com a "col·laborador d'ETA". La resposta d'Euskal Herritarrok fou un acte polític a Anoeta (imatge de sota).

sense demanar permís d'obres a ningú".

L'objectiu, apunta el document, és dotar el MANB "d'una nova organització que abraçi el conjunt d'Euskal Herria, des de l'Adur i fins a l'Ebre". I en això treballen ara milers d'abertzales progressistes i "rebels", per donar forma i contingut a un nou partit que recollirà el relleu de la històrica Herri Batasuna.

És un procés que va de baix cap amunt, perquè es fa a través d'assemblees a tots els pobles del País Basc, allí on hi ha abertzales d'esquerres organitzats (la figura del militant amb carnet no existeix

a l'esquerra abertzale). De resultes de tot aquest debat intern van sorgir quatre ponències marc amb una doble finalitat: donar contingut polític a la nova formació i decidir quina serà la seva estructura interna, com funcionarà i com estarà organitzada.

La ponència "Bateginez", que és l'oficial perquè té el suport de la majoria dels dirigents de la Mesa Nacional d'HB, és la que s'ha imposat a les altres tres amb el 75% dels vots de l'Assemblea General del Procés Batasuna. Aquesta ponència manté que "totes les formes de

lluita—inclusa l'armada— són necessàries".

Entre les derrotades, el corrent Aralar (els crítics d'HB, encapçalats per Patxi Zabaleta) i la Igitala eta Mallua (formada pel sector comunista de l'esquerra abertzale), que defensaven la necessitat de superar la lluita armada i d'apostar per les vies "exclusivament polítiques".

La quarta, la ponència "Piztu Euskal Herria", també derrotada, plantejava "la desobediència civil exercida amb mètodes democràtics".

El Procés Batasuna ha reproduït, doncs, l'etern debat de l'esquerra abertzale entre els partidaris d'ETA i els que creuen que les accions violentes posen pals a les rodes de la construcció nacional.

Entre ETA i Garzón. La refundació d'Herri Batasuna no es fa en les condicions més òptimes, la dura ofensiva d'ETA dels últims mesos i les operacions del jutge de l'Audiència Nacional, Baltasar Garzón, contra l'independentisme basc, estan afectant els debats. De fet, un dels crítics d'HB, Inaki Aldekoa, s'ha apartat del procés arran de l'atemptat d'ETA que el 22 de febrer passat va costar la vida de dos treballadors al barri donostiarra de Martutene. Aldekoa, del corrent Aralar, assegura que això ha donat "el cop de gràcia" al Procés Batasuna perquè "cada vegada està més clara la dinàmica d'involució de la línia oficialista majoritària d'HB".

Malgrat aquests enfrontaments, els debats continuen amb la presentació d'esmenes a la ponència "Bateginez" per acabar de polir els detalls del naixement d'aquest nou partit independentista i d'esquerres, que serà presentat en societat el pròxim mes de juny, i que encara no té nom ni tampoc s'ha decidit encara qui formarà part de la seva direcció.

A més, la refundació de la coalició abertzale, que també sumarà el seu referent a Euskadi Nord, Abertzaleen Batasuna, ha coincidit amb l'avançament electoral decidit pel *lehendakari* Juan José Ibarretxe. Una cita, la del 13 de maig, a la qual la formació d'Arnaldo Otegi encara es presentarà amb la seva actual marca electoral: Euskal Herritarrok.

Daniel Gómez (Bilbao)